

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут мистецтв

Кафедра академічного та естрадного вокалу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 01 » 10 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ХОРОВИЙ КЛАС / ВОКАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ

спеціальності 025 «Музичне мистецтво»

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітніх програм 025.00.03 «Інструментальне виконавство» (фортепіано),

025.00.04 «Інструментальне виконавство» (оркестрові струнні, народні,

духові та ударні інструменти)

Київ – 2021

Розробники: Заверуха Олена Леонідівна, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу;

Савченко-Шлапак Юлія Олександрівна, викладач кафедри академічного та естрадного вокалу

Викладачі: Заверуха Олена Леонідівна, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу;

Савченко-Шлапак Юлія Олександрівна, викладач кафедри академічного та естрадного вокалу

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу

Протокол від 30.08.2021 року № 10

Завідувач кафедри _____ Олена ЗАВЕРУХА
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 025 «Музичне мистецтво»
(назва освітньої програми)

_____.2021 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) _____ Наталія СВИРИДЕНКО
(підпис)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) _____ Віктор СПОДАРЕНКО
(підпис)

Робочу програму перевірено

_____.2021 р.

Заступник директора _____ Алла ТАРАННИК
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	Денна		Заочна	
«Хоровий клас / вокальний ансамбль»				
Вид дисципліни	вибіркова			
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська			
Загальний обсяг кредитів/ годин	18 / 540			
Курс	II		-	
Семестр	III	IV	-	-
Кількість змістових модулів за розподілом:	1	1	-	-
Обсяг кредитів	4	4	-	
Обсяг годин, у тому числі:	120	120	-	-
Аудиторні	56	56	-	-
Модульний контроль	8	8	-	-
Семестровий контроль	-	-	-	-
Самостійна робота	56	56	-	-
Форма семестрового контролю	-	-	-	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – вдосконалення вокально-технічних навичок співу та формування диригентсько-хорової підготовки як основи фахового становлення керівника ансамблю / хорового колективу та майбутнього вчителя музики.

Завдання курсу:

- виховання у студентів професійних умінь та навичок співу в хорі на основі володіння дидактичними принципами і знаннями психофізіологічного процесу під час співу;
- виховання художнього смаку, практичних навиків свідомого виконання хорових творів;
- розширення музичного світогляду шляхом практичного вивчення найкращих зразків вітчизняної та зарубіжної класики, творів сучасних композиторів;
- засвоєння музично-хорового матеріалу на основі розвитку та вдосконалення музичних здібностей (ладового відчуття, музичного слуху в усіх його проявах, музичної пам'яті);
- оволодіння навичками вокально-хорової роботи;
- засвоєння методів роботи над засобами виконавської виразності;
- засвоєння методів роботи над хоровим ансамблем;
- засвоєння навичок співочої установки та дихання;
- виконання навчально-творчих завдань в електронному навчальному курсі;
- оволодіння навчальним середовищем Moodle та платформою Google Meet, що необхідні для практично-виконавської діяльності;

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
4. Навички міжособистісної взаємодії.

5. Здатність бути критичним і самокритичним.
6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
8. Здатність спілкуватися іноземною мовою
9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- 10.Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- 11.Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- 12.Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства,
- 13.усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного)
- 14.суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і
- 15.свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
2. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
3. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
4. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
5. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
6. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
7. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
8. Здатність оперувати професійною термінологією.
9. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- 10.Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
- 11.Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.
- 12.Здатність застосовувати набуті фахові знання у педагогічній діяльності в галузі загальної музичної освіти, зокрема, демонструвати інтегровані професійні уміння: виконавські (інструментальні, вокально-хорові), інтерпретаційні, організаційні та режисерські.

3. Результати навчання за дисципліною:

Студент має знати:

1. різні методики удосконалення виконавської діяльності;
2. термінологію музичного мистецтва, його понятійно-категоріальний апарат;
3. музично-теоретичні та культурно-історичні питання з музичного мистецтва;
4. особливості музичних стилів різних епох;
5. знати специфіку роботи з хоровим колективом і методи роботи з хором.

Студент має вміти:

6. демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність під час виконавської діяльності;
7. демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності;
8. аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту;
9. відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію;
10. демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій;
11. володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом;
12. демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва;
13. демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох;
14. уміти планувати навчання музичному мистецтву відповідно до діючих навчальних програм, дотримуючись вимог Державного стандарту базової і повної середньої освіти, з використанням різних організаційних форм та засобів навчання, моделювати та проводити уроки різних типів, в тому числі у дистанційному форматі;
15. уміти планувати, організувати і проводити культурно-дозвілєву роботу в закладах загальної музичної освіти.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Усього	Аудиторні				Модульний контроль	Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Індивідуальні		
II курс, III семестр							
Змістовий модуль 1. Формування співацько-хорової техніки							
Тема 1. Формування навичок вокально-хорової роботи	28	-	-	14	-		14
Тема 2. Робота над засобами виконавської виразності	28	-	-	14	-		14
Тема 3. Формування слухових навичок у системі мелодичного та гармонічного строю	28	-	-	14	-		14
Тема 4. Робота над хоровим ансамблем	28	-	-	14	-		14
Модульний контроль	8	-	-		-	8	
Разом	120	-	-	56	-	8	56

II курс, IV семестр							
Змістовий модуль 2. Удосконалення навичок вокально-ансамблевого виконання							
Тема 1. Удосконалення навичок співочої установки та дихання	28	-	-	14	-		14
Тема 2. Вдосконалення навичок звукоутворення, співацької позиції, заокруглення звуку, атаки звуку	28	-	-	14	-		14
Тема 3. Вдосконалення слухових навичок у системі мелодичного та гармонічного строю	28	-	-	14	-		14
Тема 4. Вдосконалення навичок співу динамічних та агогічних відтінків	28	-	-	14	-		14
Модульний контроль	8	-	-		-	8	
Разом	120	-	-	56	-	8	56
Усього	240	-	-	112	-	16	112

5. Програма навчальної дисципліни

II КУРС, III СЕМЕСТР

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ФОРМУВАННЯ СПІВАЦЬКО-ХОРОВОЇ ТЕХНІКИ

Тема 1. Формування навичок вокально-хорової роботи. Вокально-хорові навички. Звукоутворення: атака звуку. Прийоми звуковедення.

Тема 2. Робота над засобами виконавської виразності. Звуковисотне інтонування, темпоритм, динаміка, тембр, артикуляція, фразування.

Тема 3. Формування слухових навичок у системі мелодичного та гармонічного строю. Поняття хорового строю. Мелодичний та гармонічний стрій.

Тема 4. Робота над хоровим ансамблем. Типи ансамблю. Види ансамблю. Специфіка роботи над хоровим ансамблем.

Література основна: 1,1; 1.2; 1,3; 1,4; 1,5.

Література додаткова: 2,2; 2,3; 2,4; 2,5; 2,6; 2,7; 2,9; 2,10.

II КУРС, IV СЕМЕСТР

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. УДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК

ВОКАЛЬНО-АНСАМБЛЕВОГО ВИКОНАННЯ

Тема 1. Вдосконалення навичок співочої установки та дихання. Опора дихання, опанування навичок ланцюгового дихання. Вокально-хорові вправи, як необхідна умова виправлення різних недоліків хорового дихання.

Тема 2. Вдосконалення навичок звукоутворення, співацької позиції, заокруглення звуку, атаки звуку. Заокруглення звуку, атака звуку, звуковедення, їх вдосконалення під час співу.

Тема 3. Вдосконалення слухових навичок у системі мелодичного та гармонічного строю. Точне інтонування мелодичних та гармонічних ліній у творах.

Тема 4. Вдосконалення навичок співу динамічних та агогічних відтінків.

Робота над нюансами.

Література основна: 1,1; 1.2; 1,3; 1,4; 1,5.

Література додаткова: 2,2; 2,3; 2,4; 2,5; 2,6; 2,7; 2,9; 2,10.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Змістовий модуль 1	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	-	-	-
Відвідування семінарських занять	-	-	-
Відвідування практичних занять	1	28	28
Робота на семінарському занятті	-	-	-
Робота на практичному занятті	10	28	280
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-
Виконання завдань до самостійної роботи	5	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25
Виконання ІНДЗ	-	-	-
Разом		-	353
Максимальна кількість балів: 353			
Розрахунок коефіцієнта: -			
Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Змістовий модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	-	-	-

Відвідування семінарських занять	-	-	-
Відвідування практичних занять	1	28	28
Робота на семінарському занятті	-	-	-
Робота на практичному занятті	10	28	280
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-
Виконання завдань до самостійної роботи	5	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25
Виконання ІНДЗ	-	-	-
Разом		-	353
Максимальна кількість балів: 353			
Розрахунок коефіцієнта: - 3,53			

6.2.Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Зміст завдання	Критерії оцінювання
Змістовий модуль 1. Формування співацько-хорової техніки	
Продемонструвати володіння співацько-хорової техніки, записавши аудіофайл виконання партії твору та прикріпивши файл в ЕНК	1. чітке виконання твору з володінням співацько-хорової техніки (3 б.); 2. виразність, чіткість дикції та артикуляції під час співу (2 б.).
Записати аудіофайл виконання вокально-хорової партії твору з дотриманням вірного темпоритму, динаміки, тембру, фразування та прикріпити файл в ЕНК.	1. точне виконання твору у вірному темпоритмі (2 б.); 2. виразне виконання твору з урахуванням динамічних відтінків, тембрового забарвлення, фразування (3 б.).
Записати аудіофайл співу вокальної партії твору зі стійкістю інтонування та прикріпити файл в ЕНК.	1. чітке виконання твору з володінням співочого дихання, звукоутворення, звуковедення (2 бали); 2. точне інтонування вокальної партії твору (3 б.)
Назвати типи та види ансамблю та розкрити специфіку роботи над ансамблем написати в письмовому вигляді відповідь для оцінювання на google-диск корпоративного акаунту та надати посилання у вигляді online тексту, перевібивши доступ до файлу.	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. повна та деталізована відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
Змістовий модуль 2. Удосконалення навичок вокально-ансамблевого виконання	
Підібрати вокально-хорові вправи на вдосконалення навичок співочої установки та дихання записати їх на відео та прикріпити файл в ЕНК.	1. якість підібраних вправ для вдосконалення навичок співочої установки та дихання (3 б); 2. демонстрація вправ (2 б).
Підібрати вокально-хорові вправи на вдосконалення навичок звукоутворення, співацької позиції, заокруглення звуку, атаки звуку.	1. якість підібраних вправ для вдосконалення навичок співочої установки та дихання (3 б); 2. демонстрація вправ (2 б).

Підібрати вокально-хорові вправи на вдосконалення інтонування гармонічних та мелодичних ліній у творах	1. якість підібраних вправ для вдосконалення навичок співочої установки та дихання (3 б); 2. демонстрація вправ (2 б).
Підібрати вокально-хорові вправи на вдосконалення навичок співу динамічних та агогічних відтінків	якість підібраних вправ для вдосконалення навичок співочої установки та дихання (3 б); 2. демонстрація вправ (2 б).

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться у формі практичного завдання, опанованого студентами впродовж семестру. Під час дистанційного навчання практичні завдання виконуються в електронному навчальному курсі.

№	Критерії оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1. Формування співацько-хорової техніки		
1.	Демонстрування навичок ланцюгового дихання	5
2.	Знання теоретичних закономірностей роботи над засобами виконавської виразності	5
3.	Опанування чистотою інтонування під час виконання хорових творів	5
4.	Володіння навичками ансамблевого виконання під час співу хорових творів	5
5.	Знання специфіки роботи над хоровим ансамблем	5
Максимальна кількість балів		25
Змістовий модуль 2. Удосконалення навичок вокально-ансамблевого виконання		
6.	Підбір вокально-хорових вправ для вдосконалення хорового дихання	5
7.	Демонстрування навичок звукоутворення, співацької позиції, заокруглення звуку	5
8.	Демонстрування навичок атаки звуку в процесі співу	5
9.	Засвідчення чистоти інтонування хорової партії в мелодичному та гармонічному викладі під час виконання хорового твору	5
10.	Демонстрування навичок співу динамічних та агогічних відтінків	5
Максимальна кількість балів		25

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання
Навчальним планом не передбачено.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю
Не передбачено у зв'язку зі специфікою даної навчальної дисципліни.

**Рекомендований репертуар для практичного та самостійного
опрацювання**

Хори *a cappella*

1. Авдієвський А. «Колискова», «Ой там за лісочком».
2. Березовський М. «Радуйтеся, праведнії» (з Причастних віршів).
3. Брукнер А. «Ave Maria».
4. Вацловас А. «Anoj Pusej Dunojelio», «Cantate Domino».
5. Верді Дж. «Ave Marie»,
6. Гайворонський М., обр. М. Колесси «Ой, у саду»
7. Гайдено І. «Дивна ніч».
8. Герасімчук В. «Вечірня година».
9. Гречанінов О. «После грозы».
10. Дилецький М. «Херувимська пісня».
11. Дичко Л. «Сонячний струм», «Урочиста Літургія» (окремі номери).
12. Кошиць О. «На вулиці скрипка грає».
13. Кравцов Т. «Хорові акварелі» (окремі номери).
14. Лассо О. «Матона», «Солдатская серенада», «Тик – так», «Эхо».
15. Леонтович М. «Літургія Іоанна Златоустого» (окремі номери), «Щедрик».
16. Лисак Г., сл. Т. Шевченка «А мій батько орандар».
17. Лундвік Х. «Verlaine-stamning», «Det forsta varregnet», «Som ett blommande mandeltrad».
18. Парцхаладзе «Джварі», «Озеро».
19. Пашкевич А., сл. М. Негоди, в обробці О. Токар «Степом».
20. Рахмнінов С. «Чоботи», «Всенощное Бдение» (окремі номери).
21. Свірідов Г. «Ладога», «Пушкінський вінок».
22. Станкович Є. хоровий концерт «Цвіт папороті» (окремі номери).
23. Танєєв С. «Вечер», «Восход солнца», «Посмотри, какая мгла».
24. Українська народна пісня «Чом ти не прийшов» в обр. О. Козов'якіна.
25. Українська народна пісня «Ой на горі два дубочки» в обр. О. Чмут.

26. Укр.нар.пісня «Щедрик» в обробці Р. Толмачова.
27. Чесноков П. «Тебе неборимую стену», «Заступнице усердная», «К Богородице прилежно», «Тебе неборимую», «Хвалите имя Господне».
28. Шамо І. «Зимова акварель», «Якби мені достати струн живих».
29. Шведов К. «Тебе поем».
30. Яковчук О. «Бурхлива річка», «Щедрівка».

Хори з супроводом

1. Берлін І. «Puttin' on the Ritz».
2. Бетховен Л. «Missa Solemnis».
3. Бородін О. «Половецька пляска з хором» із оп. «Князь Ігор», «Для берегов отчизны дальней».
4. Бортнянський Д. опери «Алкід», «Сокіл» (вибрані хори).
5. Бріттен Б. «Гімн Діві».
6. Вахнянин А., сл. Т. Шевченка «Садок вишневий коло хати».
7. Верді Дж. хор євреїв з опери «Набуко».
8. Вівальді А. «Magnifikat» (окремі номери).
9. Гайдн Й. цикл «Пори року» (окремі номери), «Нельсон меса» (окремі номери), Меса В-dur (окремі номери), Меса D-dur (окремі номери).
10. Германов О. «Ночь».
11. Гречанінов О. «Missa Festiva» (окремі номери).
12. Гуно Ш. кантата «Галлія» (окремі номери).
13. Керубіні Л. «Реквієм» до-мінор (окремі номери).
14. Ліст Ф. «Missa Solemnis», «Graner Messe».
15. Раттер Дж. «Господь Благословляє», «Gloria», «Реквієм» (окремі номери), «I will sing with the spirit».
16. Россіні «Маленькая месса», «Stabat Mater», «Реквієм» (окремі номери).
17. Свірідов Г. «Курские песни» (окремі номери).
18. Січинський Д. «Дніпро реве», «Лічу в неволі».
19. Форе Г. «Реквієм» (окремі номери), «Cantique de Jean Racine».
20. Шуберт Ф. Месси Es-dur, G-dur (окремі номери).

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень володіння вокально-хоровими та художньо виконавськими навичками співу; прийомами диригентської комунікації; професійним знаннями і практичними вміннями хормейстерської діяльності з можливими, незначними недоліками.
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань хорових партій, техніки хорового диригування, технологію вокально-хорової роботи з колективом учбового репертуару без суттєвих (грубих) помилок.
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань та умінь з незначними інтонаційними недоліками при співі та обґрунтуванні пояснень у роботі з хором.
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень володіння вокально-хоровою технікою, принципами ансамблевого виконання, значною кількістю недоліків у практичній роботі з хором (не спланованої роботи з хором) достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань та умінь самостійної роботи над учбовим репертуаром, техніки диригування.
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань хорових партій, не вміння проведення репетиційного процесу з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.
F	1 – 34 балів	Незадовільний з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань та умінь з володіння вокально-хоровими виконавськими навичками, музичним матеріалом курсу, технологією вокально-хорової роботи з колективом, принципами виконавської діяльності хору, що вимагає повторного вивчення дисципліни.

7. Навчально-методична карта дисципліни

Змістові модулі	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			
Назва модуля	ФОРМУВАННЯ СПІВАЦЬКО-ХОРОВОЇ ТЕХНІКИ				УДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК ВОКАЛЬНО-АНСАМБЛЕВОГО ВИКОНАННЯ			
Кількість балів за практичні заняття	613				613			
Теми	1	2	3	4	1	2	3	4
Години	14	14	14	14	14	14	14	14
Практичні заняття	Формування навичок вокально-хорової роботи	Робота над засобами виконавської виразності	Формування слухових навичок у системі мелодичного та гармонічного строю	Робота над хоровим ансамблем	Удосконалення навичок співочої установки та дихання	Вдосконалення навичок звукоутворення, співацької позиції, заокруглення звуку, атаки звуку	Вдосконалення слухових навичок у системі мелодичного та гармонічного строю	Вдосконалення навичок співу динамічних та агогічних відтінків
Кількість балів – 11	$(10+1)*7 = 77$	$(10+1)*7 = 77$	$(10+1)*7 = 77$	$(10+1)*7 = 77$	$(10+1)*7 = 77$	$(10+1)*7 = 77$	$(10+1)*7 = 77$	$(10+1)*7 = 77$
Самостійна робота – 5 б.	5	5	5	5	5	5	5	5
Види поточного контролю	МКР				МКР			
Кількість балів – 25 б.	25				25			
Разом	353				353			
Підсумковий контроль	-				-			

8. Рекомендовані джерела

Основні (базові):

1. Байда Л.А. Вокально-хорова робота у системі підготовки майбутнього вчителя музики. Київ: УДПУ. 1997. – 69 с. Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (1 збірник).
2. Білявський Е.Г. Засвоєння сучасної музичної мови в хорі. – К.: Музична Україна, 1984. – 40 с. Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (1 збірник)
3. Дмитриевский Г. Хороведение и управление хором / Г. Дмитриевский. – М. : Музгиз, 1957. – Изд. 2. – 106 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/1630463/>.
4. Єгоров О.М. Теорія і практика роботи з хором. – К.: Музична Україна, 2007. – 132 с. Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (1 збірник).
5. Коломосьць О.М. Хорознавство: Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2001. – 168 с. Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (17 збірників).

Додаткові:

1. Асафьев Б.В. О хоровом искусстве: Сб. статей / Сост. и комментарии А.Павлова-Арбенина. – Л.: Музыка, 1980.- 216 с. Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (2 збірника).
2. Богданова Т.С. Основы хорознавства: навчальний посібник / Т.С.Богданова. – Мінськ: БГПУ, 2009. – 132 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу : <https://www.twirpx.com/file/723720/>
3. Вправи та вокалізи. Навчально-методичний посібник. Київ, 2009. – 60 с. Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (1 збірник).
4. Живов В.Л. Хоровое исполнительство. Теория. Методика. Практика / В.Л. Живов. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003 г. – 272 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу : <https://www.twirpx.com/file/311075/>

5. Кузнецов Ю. Практическое хороведение / Ю. Кузнецов. – М. : «Спутник+», 2009. – 362 с.[Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/864204/>.
6. Кушка Я.С. Методика музичного виховання дітей. Видання друге, доопрацьоване. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-II рівнів акредитації у 2-х частинах. Частина I. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. – 216 с. Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (5 збірників).
7. Левандо П.П. Хоровая фактура: Монографія. – Л.: Музыка, 1984.- 124 с. Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (3 збірника).
8. Мусин И.А. Язык дирижерского жеста / И.А.Мусин. – М.: Музыка, 2006. – 232 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу : <https://www.twirpx.com/file/556733/>.
9. Пигров К. Руководство хором / К. Пигров. – М. : Музыка, 1964. – 220 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://www.choirbgam.by/wp-content/uploads/2011/03/>.
10. Шамина Л. Работа с самодеятельным хоровым коллективом / Л. Шамина. – М. : Музыка, 1983. – 176 с.[Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/237084/>.